

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izven nedelje in praznika. // Inserati do 80 petič vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inserati petič vrsta Din 4.-- Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.--, za inozemstvo Din 25.-- // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafliceva ulica šte. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grojski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strassmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5 // Poštna hranilnica v Ljubliani št. 10.351.

Nova berlinska senzacija:

Nemčija ponuja Rusiji nenapadalni pakt

Ponoči je bil objavljen komunike, da se bodo začela v Moskvi pogajanja za sklenitev nenapadnega pakta med Nemčijo in Rusijo — Pogajanja bo vodil osebno zunanji minister Ribbentrop — V Londonu, Parizu in Varšavi sodijo, da gre le za nov nemški maneuver

Berlin, 22. avgusta. br. Sroč ob 23.30 je bil v nemškem zunanjem ministertvu izdan in takoj nato tudi po radiu objavljen naslednji uradni komunike:

Nemška in sovjetska vlada sta se sporazumeli, da skleneta nenapadalni pakt. Zunanji minister Ribbentrop bo v sredo 23. t. m. prispel v Moskvo, da zaključi pogajanja.

Ko so se novinarji obrnili na zunanje ministertvo za podrobnejše informacije, so jim samo potrdili resničnost objavljenih vesti ter sporočili, da bo zunanji minister Ribbentrop jutri z letalom odpotoval v Moskvo. Spremljalo ga bo več višjih uradnikov zunanjega ministertva pod vodstvom državnega podtajnika zunanjega ministertva in vodje oddelka za vzhodne zadeve Gausa. Zanimali pa so vesti, da bi bil Ribbentrop že na poti. Mudi se še na gradu Fuschl pri Solnegradu in bo imel danes razgovor s kancelarjem Hitlerjem, da dobi še podrobnejša navodila. Vprašanje, ali je nenapadalni pakt z Rusijo že sklenjen, stvar, je bilo novinarjem rečeno, da se bodo šele pričela pogajanja. Kako dolgo bodo ta pogajanja trajala, še ni mogoče reči, vsekakor pa računajo v Berlinu s tem, da ne bodo, če bodo sploh uspele, dokaj zavlekla, ker bo treba v zvezi s tem razistični celo vrsto problemov, ki posegajo glo-

boko na politično polje v zvezi s sedanjim mednarodnim položajem.

Moskovsko poročilo

Moskva, 22. avg. AA. Havas: Sovjetska agencija Tass poroča: Po sklenitvi sovjetsko-nemškega trgovskega in kreditnega dogovora je nastalo vprašanje zboljšanja političnega razmerja med Nemčijo in SSSR. Izmenjava misli je v tem pogledu pokazala, da vlada na obeh straneh želi, da se zmanjša napetost v medsebojnem razmerju in da se odstrani nevarnost vojne, ter da se zato sklene nenapadalni pakt. V zvezi s tem prispe v nekaj dneh v Moskvo zastopnik nemškega zunanjega ministertva, da dokonča pogajanja za sklenitev tega pakta.

Nemški listi molče

Berlin, 22. avg. w. Nemški listi razen uradnega poročila ne objavljajo niti besedice o nameravancem paktu z Rusijo

Ribbentrop že na poti v Moskvo

Berlin, 22. avg. z. Danes dopoldne je bilo uradno objavljeno, da je zunanji minister Ribbentrop s svojim spremstvom že odpotoval z letalom v Moskvo.

Preokret v nemški zunanji politiki? Presenečenje v Berlinu —

Berlin, 22. avgusta. br. Vest o nameravani sklenitvi nenapadnega pakta z Rusijo je izzvala v berlinski javnosti, ki je izvedela za to po radiju malo pred ponočjo, silno presenečenje, ker jo toliko čisto kot znak popolnega prekrota nemške zunanje politike. Nemška javnost je bila že leta sem vzgajana v najstrožjem protiruskem duhu in narodni socializem je proglašal Rusijo za sovražnika Nemčije št. 1. Kes je sicer, da nemški tisk v zadnjem času Rusije ni več napadal in sploh ni prinašal nobenih nepovoljnih vesti o sovjetskem režimu, toda to se je smatralo kot nekaj naravnega, ker je bila vsa pozornost osredotočena na mirovno fronto in nevarnosti, ki groze s te strani Nemčiji. Nemška javnost si v prvem trenutku tega koraka nemške vlade ni mogla raztolmačiti in si razlaga to kot posledico mednarodnega razvoja in kot reakcijo na stališče, ki ga je zavzel Rim glede Poljske in Gdanska. V splošnem pa gledajo v berlinskih političnih krogih zelo skeptično na ta pogajanja in jih smatrajo za posku, da se prepreči sporazum med Rusijo, Anglijo in Francijo.

Kaj pravijo berlinski diplomati

Berlin, 22. avgusta. br. Vest o nameravani sklenitvi nenapadnega pakta med Nemčijo in Rusijo je berlinske diplomatske kroge presenetila. Znano je bilo sicer, da si Nemčija zelo prizadeva, da bi se zopet približala Rusiji, s katero je zadnja leta prekinila skoraj vse stike. Na pritisk gospodarskih krogov je naposled priložilo do gospodarskih razgovorov, ki so te dni do-

vedli do sklenitve nove trgovinske pogodbe. Moskovski komentariji o tej pogodbi izrecno naglašajo, da je bila sklenjena na izrecno željo Nemčije, da pa ruska vlada ne polaga posebne zahtevnosti na to pogodbo, katere praktična izvedba je odvisna predvsem od Nemčije. Ako bo Nemčija izpolnila po tej pogodbi prevzete obveznosti, se bo lahko pričela večja izmenjava blaga, nakar pa Rusija ne polaga posebnih zahtevnosti, ker ima za svoje pridelite dovolj dobro plačujočih odjemalcev drugod. V kolikor bo ta pogodba pripomogla tudi do političnega zblizanja, bo po pisanju moskovskih »Izvestij« pokazal čas.

Dejstvo, da si sedaj Nemčija prizadeva skleniti z Moskvo tudi nenapadalni pakt, je tem bolj presenetljivo, ker pomenja to popolni preokret nemške zunanje politike. Če res pride do sklenitve takega pakta, potem bi pomenilo to izolacijo Japonske, nampram kateri bi imela Rusija svobodne roke, če ji Nemčija na tak način zavaruje hrbet.

Kakšno stališče zavzema k vsemu temu Moskva, še ni znano. V berlinskih diplomatskih krogih pa sodijo, da je Moskva pristala na to ponudbo Nemčije, da na ta način dokumentira, da nima nikakih napadalnih namer. V kakšnem obsegu bo sklenjen pakt, bodo pa pokazala šele pogajanja, ki ne bodo lahka. Vsekakor pa sodijo, da to v stvari ne pomeni nikake spremembe dosedanjega ruskega stališča in da ta pobuda Berlina ne bo prav nič vplivala na nadaljevanje voljskih pogajanj v Moskvi za sklenitev trojeve Anglije, Francije in Rusije.

Berlin na novi poti?

Po mnenju Londona in Pariza bi pomenila sklenitev nemško-ruskega pakta razbitje osi Rim-Berlin — Anglija in Francija ne bosta spremenili svojega stališča

Paris, 22. avg. br. Vest o nameravani sklenitvi nenapadnega pakta Nemčije z Rusijo je prispela v Pariz tako pozno, da je današnji listi le na kratko beležijo, a še brez komentarjev. Kakor drugod, je tudi v Parizu izzvala veliko presenečenje. Vendar pa temu koraku nemške vlade v pariških vladnih in diplomatskih krogih ne pripisujejo posebne važnosti, marveč vidijo v njem le nov maneuver Berlina, da bi preprečil sporazum Rusije z Anglijo in Francijo in tako zašel hud udarec mirovni fronte. Ta odločitev berlinske vlade pa ne predstavlja samo poskus novega pritiska na Moskvo, marveč predvsem tudi na Rim.

Sklenitev nenapadnega pakta predstavlja po sodbi pariških krogov grožnjo z razbitjem osi Rim-Berlin, ker je jasno, da bi ostala v tem primeru osamljena ne samo Japonska napram Rusiji, marveč tudi Italija napram Angliji in Franciji. Verjetno je tudi, da je Berlin skušal s to senzacijsko prav tako vplivati tudi na angleško vlado, ki

ima danes važno sejo, na kateri bo, kakor se slišuje, sestavljena posebna delegacija, s katero bo Anglija ponovno poudarila svoje stališče glede Gdanska in Poljske ter vsakega posrednega ali neposrednega napada na katerokoli drugo državo. Pa tudi če bi res priložilo do sklenitve nenapadnega pakta med Nemčijo in Rusijo, bi to mednarodnega položaja ne poslabšalo, k večjemu izboljšalo, ker ni dvoma, da se bo morala Nemčija v tem primeru odrediti svojim osvajačnim namenom in začeti politiko mirnega sožitja in sodelovanja z drugimi državami. V splošnem pa so v Parizu prepričani, da je vse skupaj preračunano v prvi vrsti na nov propagandni maneuver

London, 22. avg. br. Novinarjem, ki so se obrnili za informacije na zunanje ministertvo je bilo rečeno, da angleška vlada še nima podrobnih poročil o pravem stanju stvari glede nemške ponudbe Rusiji za sklenitev nenapadnega pakta, da pa ni treba temu pripisovati kakih posebnih važnosti. Če res pride do sklenitve takega

pakta, bo to le pripomoglo k razčiščenju položaja v Evropi, ker bi to ne pomenilo nič drugega, kakor da se Nemčija odreka svojim načrtom. Rusija smatra ne samo baltske države, marveč tudi Poljsko za ozemlje, ki je v tesni povezanosti z varnostjo sovjetske unije. Če bi torej Rusija pristala na nenapadalni pakt z Nemčijo, bo od nje brez dvoma zahtevala zelo dalekosežna jamstva tako glede Poljske, kakor glede baltskih držav. V nobenem pogledu pa ne more ta korak Nemčije vplivati na stališče Anglije in Francije, ki ostaneta slej ko prej zvesti svojim obvez-

nostim in svojega stališča ne bosta v ničemer spremenili. Angleška vlada ima danes dopoljno sejo, na kateri bo to ponovno potrdila in s posebno izjavo še podkreplila svoja jamstva za varnost Poljske.

Sklicanje angleškega parlamenta?

London, 22. avg. w. Današnji »Daily Herald« zahteva v zvezi z današnjo sejo ministrskega sveta in mednarodnim položajem, naj vlada takoj skliče parlament.

Poljska mirno čaka

V Varšavi mislijo, da gre za nov nemški maneuver

Varsava, 22. avgusta. br. V prvem trenutku je vest o pogajanjih med Nemčijo in Rusijo za sklenitev nenapadnega pakta izzvala v varšavskih krogih osuplost. Na podlagi podrobnejših informacij iz Berlina in Moskve pa smatrajo, da gre pri vsem tem zgolj za nov nemški maneuver. Spričo več ali manj je perfektnega sporazuma Anglije, Francije in Rusije v Moskvi, oklevanja Italije, da gre čez drn in strn v ogenj za nemško politiko in odklonilnega stališča, ki ga zavzema Madžarska, je bilo nujno potrebno, da se s kako novo, po vsebini in obliki senzacionalne akcije odvrne pozornost nemške in svetovne javnosti na drugo stran. Po varšavskih informacijah je prišlo do tega načrta šele v zadnjih treh dneh po mrzličnih diplomatskih razgovorih med Rimom in Berlinom, ki pa niso rodili zaželenega uspeha. Moskovska vlada je pristala na berlinsko ponudbo in izjavila, da je pripravljena pričeti pogajanja. Ker pa se Berlinu zelo mudi, je bilo sklenjeno, da zunanji minister Ribbentrop takoj odpotuje v Moskvo. Spričo dalekosežnih obveznosti, ki jih je že prevzela Moskva napram Londonu, Parizu in Varšavi in ki se zrcalijo tudi v tem, da je Rusija umaknila svoje čete s poljske meje in tako omogočila Poljski uspešnejšo obrambo na nemški meji, pa smatrajo v Varšavi za malo verjetno, da bi Moskva sedaj na vrat na nos sklenila tako dalekosežno pogodbo z Nemčijo, ne da bi poprej dobila z nemške

strani izvestna jamstva glede njene bodoče politike. S tega vidika gledano pomeni ta korak Berlina prav za prav umik na vsej črti in pogajanja za sklenitev nenapadnega pakta z Rusijo utegnejo pospešiti razčiščenje položaja v Evropi. V Varšavi se zaradi tega prav nič ne razburja in mirno čakajo, kako se bodo dogodki razvijali dalje. Pri tem poudarjajo, da je bila Poljska že od vsega začetka pripravljena na razna presenečenja. Po zagotovilih z merodajne strani ta korak Nemčije tudi ne bo prav nič vplival na nadaljevanje moskovskih pogajanj. Varšava je v neprestanih stikih z Londonom in Parizom. Poljski poslanik v Berlinu Lipski je davi z letalom prispel v Varšavo, kjer je imel obširen razgovor z zunanjim ministrom Beckom.

Ameriška sodba:

Washington, 22. avg. AA. Havas: Podpis sovjetsko-nemškega pakta je tu povzročil takšno presenečenje, da so diplomatski krogi postali skeptični glede dejanskega pomena tega poročila. Ker nimajo še direktnih vesti, mislijo, da bi bilo prav lahko mogoče, da gre za drzno izsiljevanje demokracij. V tukajšnjih krogih menijo, da bi ta dogodek mogoče popolnoma spremenil položaj in da zdaj ni moči ničesar napovedati ne samo glede razvoja evropske politike, temveč tudi glede splošnega svetovnega razvoja.

Razburjenje v Tokiju

Ali bo Nemčija pustila Japonsko na cedilu in pustila Rusiji svobodne roke na Daljnem vzhodu?

Tokio, 22. avg. br. Gotovo nikjer drugod po svetu ni zbudila vest o nameravani sklenitvi nenapadnega pakta Nemčije z Rusijo tolike senzacije, kakor v japonski prestolnici. Vest je prišla kakor strela z jasnega neba. Japonski politični krogi si tega koraka Nemčije sploh ne morejo raztolmačiti. Nemčija je vse do zadnjega pristiskala na japonsko vlado, naj pristopi Japonska k italijansko-nemški vojaški zvezi in tako okrepili blok totalitarnih držav proti mirovni fronti. Japonska je vse svoje politiko usmerila v tem duhu in izzvala hude konflikte ne samo z Anglijo, marveč tudi z Ameriko in Francijo v pričanju, da bo s tem olajšala položaj

Nemčije in Italije, a sebi zagotovila brezpogojno podporo Rima in Berlina. Sklenitev nenapadnega pakta Nemčije z Rusijo pa bi pomenila, da Nemčija prepušča Japonsko njeni usodi in jo direktno izroča v plen Rusiji, ki bi imela na ta način docela svobodne roke na Daljnem vzhodu. Japonski poslanik v Tokiju je dobil poziv, naj nujno zahteva od nemške vlade pojasnila. Ministrski predsednik Hiranuma je sklical izredno sejo vlade, da prouči nove nastali položaj in sklepajo o ukrepih, da preprečijo katastrofo, ki grozi Japonski spričo docela nerazumljive spremembe nemške politike.

Predlog Mussolinija za ureditev gdanskega spora med Poljsko in Nemčijo

V zameno za Gdansk bi dobila Poljska nenapadalni pakt za 25 let

Paris, 22. avgusta. e. V tukajšnjih diplomatskih krogih so sročili glasovi o možnosti aktivnega posredovanja Mussolinija za ublažitev mednarodnih sporov. Kolikor se je moglo izvedeti iz istih krogov, je Mussolini pripravil naslednje predloge:

1. Poljska bi odstopila Gdansk rajhu in dala Nemčiji pravico, da zgradi avtomobilsko cesto skozi Pomorjansko (koridor).
2. V zameno za to odstopitev bi Poljska dobila stalno utrjeno mejo napram Nemčiji, hkrati pa bi rajh ponudil Poljski sklenitev pakta o nenapadanju za dobo 25 let.
3. Poljska bi dobila posebne pravice v Gdansku glede carine.

Dosedaj še ni mogoče reči, kako bi bil ta predlog sprejet v Poljski. O tem bo znano nekaj več po sestanku med poljskim poslanikom in grofom Ciano v Rimu.

London, 2. avgusta. e. S pristojnega mesta v Londonu odklanjajo verzije, ki krožijo o posredovanju angleške vlade za rešitev gdanskega vprašanja za posredniško mizo. Akcija za posredovanje je v teku, a ne prihaja iz Londona. Stališče angleške vlade je, da se gdansko vprašanje lahko

reši s sporazumom, toda ne v duhu Monakova, temveč na drugi podlagi in ob splošnih jamstvih. Po mišljenju angleških političnih krogov je Gdansk samo en simptom, a niti ne najvažnejši in sedanjji krizi. Smatrajo, da je koren te krize mnogo globlji. V Angliji mislijo, da samo radikalna sprememba sedanjih ciljev in metod v Evropi lahko svet reši iz kritične negotovosti.

Berlin, 22. avgusta. e. »Gdansko vprašanje je stopilo v nov teden, ki bo prinesel njegovo definitivno rešitev. Z današnjim dnevom se je pričela zadnja faza njegove rešitve. To so videli ne samo v Berlinu, temveč tudi v Londonu in Parizu. Tako je večeraj v Gdansku izjavil Forster, da neki sklenitvi, naglašajoč, da je čas vrnitve Gdanska v rajh blizu in da Gdanci s zaupanjem gledajo v bodočnost. Isto piše tudi »Nationalzeitung«, ki pravi, da bo ta teden prinesel rešitev mnogih vprašanj. V ostalem so se odnošali med Poljsko in Nemčijo spet postrili, zlasti ker Poljski — kakor pišejo nemški listi — terorizirajo nemško manjšino na Poljskem in delajo velike neprilike tudi vsem Nemcem in rajhu, ki imajo opravka v obmejnih poljskih krajih.

Gdansk, 22. avgusta. e. Večera je prispel v Gdansk s parnikom nemški minister dr. Frank, ki bo prisotvoval kongresu pravnikov.

Poljaki utrjujejo mejo proti Nemčiji

Berlin, 22. avgusta. 1. Nemški listi poročajo o mrzličnem utrjevanju poljske meje napram Nemčiji in o velikem premikanju poljskih čet med Varšavo in Lublinom. 55. poljski pešpolk je bil premeščen iz Poznanja v Pomorjansko in se je utaboril tik poleg Gdanska. Med Liso in Zaboravo so Poljaki začeli napenjati bodočo žico, povsod drugod vzdolž meje pa naglo grade utrdbe, jame proti tankom in povsod nameščajo strojnice in topove.

Ameriško javno mnenje o mednarodnem položaju

Paris, 22. avgusta. e. Tukajšnji listi objavljajo vest iz New Yorka o anketi tamošnjega instituta za javno mnenje. Ta institut se je obrnil na ameriško javnost in ji postavil vprašanje, če bo vojna v Evropi in če bo v primeru, da se Anglija spopade z Nemčijo in Italijo, tudi Amerika zapletena v ta konflikt. 76 odstotkov udeležencev je glasovalo pritrdilno. Na drugo vprašanje, kaj bo storila Amerika v primeru izbruha vojne v Evropi, je 25 odstotkov udeležencev glasovalo, da bodo Zedinjene države poslale v Evropo svoje čete, 40 odstotkov pa, da bodo Zedinjene države pošlale samo orožje in municijo. V zvezi s tem naglašajo angleški listi, da je izid tega glasovanja vsekakor zanimiv, saj je leta 1937 glasovalo 37 odstotkov, leta 1938 pa 52 odstotkov udeležencev, da bo vojna v Evropi.

Jugoslavija in Bolgarija popolnoma solidarni

Sofija, 22. avgusta. e. »Dnes« je objavil članek, v katerem med drugim pravi, da sta Bolgarija in Jugoslavija odločeni, da bosta do konca izvajali politiko neodvisnosti in nevtiralnosti. Po izjavah tukajšnjih politikov bo šla Bolgarija roko v roki z Jugoslavijo.

Novi angleški poslanik

Paris, 22. avgusta. 1. Francoski zunanji minister Bonnet je imel sročiti razgovor z angleškim odpravnikom poslov Campbellom. Po vestih iz Londona bo sedanji pariški odpravnik poslov imenovan za angleškega veleposlanika v Beogradu.

Južni Tirolici bodo naseljeni na češkem

London, 22. avgusta. 1. Večerašnje »Times« poročajo o nasilni germanizaciji Češke in Moravske. Po londonskih vesteh nameravajo nemške rodbine, ki se morajo izseliti iz Južne Tirolske, naseliti na Moravskem, da bi tam še bolj ojačili nemški vpliv in polagoma Čehe popolnoma izobličili. Češko dečo vabijo, naj se vpiše v nemške šole, češko delavce pa, naj gredo na delo v Nemčijo. Izdana so bila tudi navodila, naj se odkupijo češka veleposestva, ki se naj razdelijo nemškim rodbinam.

Zopet napad na francoskega konzula v Palestini

Jeruzalem, 22. avg. e. Na poti iz Jaffe proti Jeruzalemu je bil blizu samostana Datron izvršen napad na avtomobil francoskega konzula v Haifi. Teroristi, ki so bili skriti v zasedi, so oddali na avtomobil šest streliv. V avtomobilu sta bila konzul Guillard in njegova soproga, ki sta pa k sreči ostala nepoškodovana.

33 ur iz Amerike v Evropo

Southampton, 22. avgusta. 1. Večera je v tukajšnji ludi pristalo veleletlo »Yankee Clipper«, ki je v 33 urah prispelo iz New Yorka. Na letalu je bilo 26 potnikov, poleg tega pa je imelo tudi obilo pošte.

Bombe in poplave

Tienčin, 22. avgusta. 1. Japonska letalstva so večera bombardirala mesto Taktin na Kitajskem. Popolnoma nepričakovano je približelo 36 japonskih letal, ki so napravila pravo opustošenje. Razdejanih je bilo mnogo hiš. Bombardiranje je zahtevalo 500 smrtnih žrtev. Kakor javljajo iz Tienčina, se tam poplave širijo in je voda narasla 3 m nad normalo. Tudi v Tokiju so bile te dni ogromne poplave in je 5000 hiš v vodi.

Čitajte in širite »Slovenski Narod«!

Borzna poročila.

Curib, 22. avg. Beograd 10, Pariz 11.725, London 20.72, New York 42.6875, Bruselj 75.20, Milan 23.30, Amsterdam 237.50, Berlin 177.65, Praga 15.15, Varšava 88.40, Sofija 5.40, Bukarešta 3.25.

